

یورش به فسادهای دولتی

در انتخابات اخیر، گروه‌های مدنی کره، مبارزه‌ای بی‌سابقه را برای قرار دادن سیاستمداران فاسد در لیست سیاه، رهبری کردند ولی جناح محافظه‌کار، راه اصلاحات را سد کرد.

گلن مانارین

روزنامه‌نگار مقیم سنول

تحت فشار قرار دادند تا اجباراً به افشای سوابق جنایی، مالیاتی و وضعیت نظام وظیفه نامزدها بپردازد.

قانون جدید، ضربه‌ای مهلک به سیاستمداران فاسد بود. احزاب از بیم طرد، به بررسی دقیق‌تر پیشنهاد نامزدها پرداختند و بسیاری از امیدهای جوان‌تر را معرفی کردند. اما بسیاری از رهبران احزاب بدون توجه به خواسته ائتلاف، سیاستمدارانی را که نامشان در لیست سیاه بود معرفی کردند. ائتلاف نیز با انتشار فهرستی از ۸۶ نامزد مطرود و تأکید بر ۲۲ فرد اصلی که بیشترشان سیاستمداران کهنه‌کار و با نفوذ بودند، از خود واکنش نشان داد.

همگام با جوانان و رودرو با کارگردانان اصلی معرکه

ائتلاف، به برگزاری راه‌پیمایی، تهیه طومار و مبارزه از طریق تماس تلفنی و نامه الکترونیکی و نیز وب سایت‌هایی برای ترغیب جوانان به رای دادن، پرداخت. در گرماگرم مبارزات انتخاباتی، حدود یک میلیون پیام، به این سایت‌ها - که پشتیبانی ستارگان مشهور سینما، تلویزیون و موسیقی را به عهده داشت - ارسال شد.

در چهاردهم آوریل، کره‌ای‌ها خود را با وضعیت سیاسی کاملاً جدید و نوپایی رودرو یافتند. رای‌دهندگان، هفتاد درصد نامزدهایی را که نامشان در لیست سیاه بود، کنار گذاشته بودند. از بیست و دو نامزد اصلی، تنها هفت نفر انتخاب شدند. قانونگذاران دور اول و دوم که بسیاری از آنها در دهه‌های سوم و چهارم عمر خود به سر می‌بردند، تا هشتاد درصد شورای جدید را تشکیل می‌دادند. این انتخابات، منادی نقطه عطفی در تاریخ سیاسی کره بود، نیروی جدیدی به وجود آمده بود و جامعه مدنی قصد داشت کشور را از سیاست‌های نادرست و فساد آمیز برهاند.

ظهور این ائتلاف گسترده، از جنبش نیرومند مردم سالاری کره که در سال ۱۹۷۸ به اوج خود رسید، سرچشمه می‌گیرد. در این سال، حقوق بگیران طبقه متوسط، در طلب انتخابات عادلانه و دموکراتیک، به دانشجویان پیوستند. آنها، چون دووهوان - رئیس جمهور وقت - را ناچار به پذیرش خواسته‌های خود کردند. کیم جئو سانگ، یکی از اعضای شبکه ضد فساد کره (AGNK) می‌گوید: «جنبش ضد فساد، جانشین جنبش‌های دموکراتیک دهه‌های گذشته است. این امر، پیش از این مقدور نبود، زیرا ما «جامعه مدنی» توان کافی برای اقدام به فعالیت‌هایی از

این حرکت، کوششی در جهت اتحاد و کسب قدرت بیشتر با افزایش اعضا بود. ائتلاف مذکور، ضمن افزودن ۴۷ نام دیگر به لیست سیاه، تهدید کرد اگر احزاب ملی، نامزدهایی غیر از افرادی که نامشان در لیست سیاه است، معرفی نکنند، مبارزه‌ای تمام عیار برای کنار نهادن سیاستمداران فاسد آغاز می‌شود.

جای شگفتی نیست که احزاب، ائتلاف را به «تروریسم سیاسی» متهم و توجه همگان را به قوانین انتخاباتی جلب کردند. براساس این قوانین، گروه‌های غیرسیاسی - به استثنای اتحادیه‌های کارگری - از شرکت در مبارزه سیاسی منع می‌شوند. اما با پشتیبانی مردم از دیدگاه‌های ائتلاف (براساس نظرسنجی‌ها، هشتاد درصد مردم به نامزدهایی که نامشان در لیست سیاه بود، رای نمی‌دادند)، کیم دائه جونگ، رئیس‌جمهور و شورای ملی، قانون انتخابات را اصلاح کردند و موجودیت ائتلاف را مجاز شمردند. گروه‌های سیاسی نیز به گونه‌ای موفقیت‌آمیز، دولت را

یک ضرب‌المثل کهن کره‌ای می‌گوید، اگر مردی به مقام و منصب عالی سیاسی برسد، خانواده‌اش تا سه نسل، در ناز و نعمت زندگی می‌کنند. اما مردم کره - در سایه مردم‌سالاری جوان‌شان - به این نکته پی برده‌اند که قدرت سرنگونی سیاستمداران فاسد و اتحاد برای ستیز با فساد سیاسی را دارند.

انتخابات شورای ملی در آوریل گذشته، به مثابه نقطه عطفی در قدرت‌گیری جوامع مدنی در یادها خواهد ماند. در دهم ژانویه، سازمانی غیر دولتی به نام ائتلاف شهروندان برای عدالت اقتصادی (CCEJ)، فهرستی از ۱۶۷ کاندیدای «فاقد صلاحیت»، منتشر ساخت. بدنامی و سابقه فساد، نقض قانون انتخابات ملی و مقاومت در برابر اصلاحات دموکراتیک و ضد فساد، از جمله معیارهای قرار دادن این افراد در لیست سیاه بود. در روزهای بعد، ائتلاف موقت ۴۷۰ گروه مدنی، «ائتلاف شهروندان برای انتخابات عمومی سال ۲۰۰۰» (CAGE) را تشکیل داد.

مطالبه حق مشارکت در مبارزه سیاسی

این دست نداشتیم. اما بسیج شهروندانی که به خواندن عناوینی چون اعمال نفوذ و ارتشا در روزنامه‌ها عادت کرده‌اند، بدون ضربه بحران مالی سال ۱۹۹۷، به چنین شتابی نمی‌رسید؛ بحرانی که رکود اقتصادی بسیار شدیدی که از سال ۱۹۵۳ سابقه نداشت، به بار آورد. بسیاری معتقدند سیاست‌هایی که موجب تقویت ثباتی دولت، مجتمع‌های صنعتی و بانک‌ها شد، به بحران دامن زد. کیم یونگ را، استاد علوم سیاسی دانشگاه آجو در سوون، می‌گوید: «مسئولیت بحران به گردن سیاستمدارانی بود که به اعمال نفوذ در نظام اقتصادی می‌پرداختند.» در جولای سال ۲۰۰۰، در گزارش موسسه پژوهش اقتصادی کره چنین آمده بود که فساد، رشد اقتصاد ملی را تا ۱/۵ درصد کاهش داده است.

و و پیل هو، هماهنگ‌کننده همبستگی مردمی برای مردم سالاری مشارکتی (PSDD)، می‌گوید: «انتخابات سال جاری را برای پایان بخشیدن به دور باطل انتخاب مجدد افراد درگیر دادوستدهای فاسد، انجام دادیم.»

در پی برگزاری انتخابات، مشکلات داخلی بخش مدنی، خود خطر به بی‌راهه کشاندن این مردمی نوپا را پدید آورد. برخی از رهبران برجسته مردمی، درگیر رسوایی‌هایی چون پذیرش پول از شرکت‌هایی بودند که افراد با نفوذ را می‌پذیرفتند (شرکت‌هایی که در صدد خرید نفوذ بودند). یکی از مقامات ائتلاف شهروندان برای

انتخابات عمومی سال ۲۰۰۰، به سبب دریافت رشوه‌های کلان از یکی از نامزدهای انتخاباتی، دستگیر شد. در عین حال، نمایندگان شورای ملی مشتاق‌اند که اصلاحات ضد فساد موعود را به آن سوی مرزهای بین احزاب گسترش دهند؛ عملی که زمانی در امور سیاسی کره حتی قابل تصور نبود.

«انتخابات سال جاری را، برای

پایان بخشیدن به دور باطل

انتخاب مجدد افراد درگیر داد

و ستدهای فاسد، انجام دادیم.»

اما آنها با مخالفت شدید محافظه‌کاران خواهان یکپارچگی حزب، روبه رو شدند. گرچه رئیس جمهور کیم، قول حمایت از لایحه اصلاحات انتخابات را داده، شورای دچار تشمت و تفرقه که در آن هیچ حزبی از اکثریت مطلق برخوردار نیست، بخش اعظم سال را در بن بست مذاکراتی قرار داشت. در ماه نوامبر، پس از برملا شدن یک رشوه‌گیری دیگر، رئیس جمهور، دوباره بر عزم دولت خود مبنی بر «بسیج دادستان‌ها، پلیس و ناظران مالی برای ریشه‌کن سازی نهایی فساد، به امید اینکه این دیگر آخرین مبارزه باشد، تاکید کرد. سازمان‌هایی مانند شبکه ضد فساد کره می‌دانند

که تحقق رسالتشان مستلزم دگرگونی‌های عمده در ساختار اجتماعی است. کیم، یکی از اعضای این سازمان، می‌گوید: «ما باید ساختار اجتماع و ذهنیت مردم را تغییر دهیم.» او به جای ابتکار عمل فردی بر ابتکار عمل گروهی تأکید می‌کند. «نظام ما در جهت حمایت از فساد، عمل می‌کند. هر کس می‌تواند فساد را برملا کند ولی در این صورت طرد می‌شود.»

موفقیت ائتلاف شهروندان برای انتخابات عمومی سال ۲۰۰۰، گروه‌های نخبه مدنی را به تشکیل «ائتلاف همبستگی اجتماعی مدنی کره»، ترغیب کرد. این ائتلاف دائم، درصدد به تصویب رساندن قانونی است که براساس آن سیاستمداران باید اموال و دارایی‌های خود را گزارش کنند. آنها همچنین باید ساختارهای دموکراتیک حزبی را تضمین کنند. این امر، به ویژه از حیث نامزدی در انتخابات و مشارکت عمومی گسترده‌تر در نظارت و ارزیابی مقامات منتخب، دارای اهمیت است.

کره به عنوان یکی از پیشرفته‌ترین کشورهای آسیا با نظام مردم سالاری جوان، به دقت مورد توجه سایر کشورهای این قاره است. کیم می‌گوید: «الگو بودن می‌تواند از فعالیت‌های مهم سازمان‌های غیر دولتی کره‌ای باشد. به عقیده ما، کشورهای دیگر هم می‌توانند به چنین فعالیت‌هایی دست بزنند ولی موقعیت‌شان منوط به قدرت جامعه مدنی آنهاست.»

اخلاق سیاسی یورش به فسادهای دولتی

مبارزه تایلندی‌ها برای دستیابی به سیاست سالم

اکنون ناظران، سلاح لازم را برای مبارزه با فساد دارند اما سیاست سنتی، یکشبه ناپدید نمی‌شود. عده‌ای معتقدند که این امر با چیزی کمتر از انقلاب در فرهنگ سیاسی، تحقق نمی‌یابد.

لارنس و. سرشتاپوترا

روزنامه‌نگار نشریه بانکوک پست

کمسیون ملی مبارزه با فساد، «اتفاق نظری گسترده درخصوص مبارزه ملی با فساد با هدف اصلاح کل ساختار جامعه وجود دارد.» نتایج یکی از نظرسنجی‌های اخیر حاکی از آن بود که تایلندی‌ها فساد دولتی را سومین مشکل عمده کشور می‌پنداشتند، یعنی پس از بحران اقتصادی و افزایش هزینه‌های زندگی و پیش از معضل مواد مخدر. این گرایش نیرومند به دگرگونی، حاصل فرایندی طولانی است؛ فرایندی که در اواخر دهه ۱۹۷۰، در پی موافقت ارتش با تقسیم قدرت آغاز شد. از آن زمان، تایلند، شاهد رشد جامعه مدنی بوده است. این کشور، به بازیگری در صحنه سیاسی بدل شده و به ویژه، به اتخاذ موضعی قدرتمند بر ضد کودتای نظامی نافرجام مه ۱۹۹۲ پرداخته است. آنچه سی سال پیش تحمل می‌شد و پذیرفته شده بود دیگر پذیرفتنی نیست.

دموکرات، پس از این که کمسیون ملی مبارزه با فساد (NCCC)، او را به جعل اسناد وامی ۱/۲ میلیون دلاری متهم کرد، ناچار کناره‌گیری شد. رخداد مهم دیگر، شورش در استان جنوبی ناکهون سی تامارات بود که در اوایل ماه سپتامبر، به سبب فساد پلیس، به وقوع پیوست.

حادثه‌ای که کاسه صبر را لبریز کرد

در کشوری که فساد، ۱۰ تا ۲۰ درصد بودجه ملی (معادل ۲/۲۵ تا ۴/۵ میلیارد دلار) را می‌بلعد، فهرست رسوایی‌ها هر روز طولیل‌تر می‌شود.

پاسوک فونگپای چیت، استاد اقتصاد دانشگاه چولالونگکورن بانکوک و مؤلف چندین کتاب در زمینه فساد، می‌گوید: «واضح است که اتفاقات، مثل حلقه‌های زنجیر به هم متصل بود.» به عقیده تنظیم‌کنندگان برنامه

در تایلند، روزی نیست که رسانه‌ها حکایتی جدید از فساد منتشر نکنند. برخی انقلابی را در شرف وقوع می‌بینند حال آنکه دیگران، نسبت به فایده یورش به مرضی چنین ریشه‌دار، تردید دارند. به راستی آنان که علم مبارزه با فساد برافراشته‌اند، از چه فرصت‌ها و موقعیت‌هایی برخوردارند؟

اگر امسال اوضاع به همین منوال باشد، شاید هم آنها بر اوضاع مسلط شوند. در ماه مارس، نخستین انتخابات جنجالی براساس آرای مردم، به نمایش و برنامه هر روزه تمام عیاری بدل شد. به دستور کمسیون تازه تأسیس انتخاباتی، به علت بی‌نظمی یا خرید آرا، بیش از نیمی از رقابت‌های انتخاباتی مجدداً صورت پذیرفت. سرانجام، برای اشغال تمام کرسی‌ها، در پنج نوبت رای‌گیری شد.

در اواخر همان ماه، سنان کچرن پاسارات، وزیر قدرتمند کشور و دبیر کل حزب حاکم